

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De vacatione contingente ob resignationem ex causa permutationis.
punct. 3

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

quia cum ibidem remaneat omnium litterarum Apostolicarum testimonium, eo non apparente conuincitur litteras expeditas non esse. Vide Flamin. q. 14. n. 56. Garc. a. n. 116. Ex eo tamen quod resignatus possessionem beneficii non obtinuit intra tempus, non conuincitur litteras non publicasse; quia ad publicationem litterarum non est necessaria possessio, ut bene dixit Garc. dist. 1. x. p. c. 8. n. 327. eaque de causa prouisus in forma dignum, si per ipsum non fiat quominus collationem habeat, & beneficii possessionem accipiat, satisfacit constitutioni Gregorianae, si collationem petat, & pro possessione instet. Ergo ex collatione non facta non inferitur litteras publicatas non esse.

PUNCTVM III.

De vacatione contingente ob resignationem ex causa permutationis.

Cereissimum est permutatione beneficia vacare, cum vacent per renunciationem; quia permutatio vera est renunciatio. cap. 1. de rerum permutat. in 6. ibi resignatur. Et elem. 1. eodem tit. ibi resignata. & tradit pluribus allegatis Parif. lib. 11. q. 5. n. 19. Et lib. 12. q. 5. n. 19. Azor. lib. 7. c. 29. q. 2. c. 30. q. 19. Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 3. Gonz. gloss. 14. n. 32. Et 39. Sed qualiter permutatio faciendae est, ut hanc inducat vacationem pergitur explicare.

§. I.

Quid sit permutatio, & ex qua causa faciendae sit.

- 1 Expenditur quid sit permutatio.
- 2 An resignationis ex causa permutationis admissio sit beneficiorum collatio. Affirmant aliqui. Sed contrarium est verius.
- 3 Potest fieri collatio longo tempore post admissam beneficiorum resignationem.
- 4 Causa ob quam sit permutatio est sola necessitas, vel utilitas Ecclesiae.
- 5 Coram ordinario permutatione facta probanda est causa honestans permutationem.

Permutatio in presenti est mutua, & reciproca beneficiorum resignatio, quae adiuuicem inter permutantes fit. cap. unico de rerum permutat. in 6. Et in Clement. 1. eodem tit. & tradunt omnes. Quapropter permutatio non nisi inter duos fieri potest, quorum vnus suum beneficium alteri cedit, ut sibi alius vicissim cedat. Azor. 2. p. inf. lib. 7. c. 30. q. 5. Nam triangularem, vel quadrangularem permutatio omnino prohibentur, quia non sunt verae permutationes, sed potius resignationes conditionales, quales sunt si meum beneficium tibi cedam, ut tu cedas beneficium tuum meo nepoti, Gonzalez gloss. 14. n. 58. Garcia 11. p. de benef. c. 4. n. 12. Azor. supra. Permutatio ergo continet & reciprocam duorum beneficiorum collationem, & mutua illorum collationem. Nam resignans ex causa permutationis (sub ea conditione resignat, ut beneficium resignatario detur, & resignatarij beneficium sibi vicissim conferatur. Quapropter admissas resignationem ex causa permutationis, eo ipso obligatur beneficia resignata compertuantibus conferre.

Sed dubium est, an horum beneficiorum resignationis admissio sit tacita illorum collatio? Affirmat Gonzalez gloss. 14. n. 44. Et seq. Et gloss. 15. §. 2. num. 57. & concludit de rigore iuris aliam collationem necessariam non esse, fieri tamen de facto, ut securius permutatio expediat. Moueri posset, quia permutatio est cessio beneficii vnus in alterum, sub ea conditione ut alteri conferatur, & ipse tibi suum beneficium cedat. Ergo quovisque hae conditiones perficiantur, cessio non tenet. Ergo non est locus cessionis admissio, nisi simul admittantur conditiones illius: illis vero admissis iam sunt beneficia collata, Ergo admissio resignationis ex causa permutationis est tacita beneficii collatio.

Sed contrarium tenendum est cum Garcia alios referente. 11. p. cap. 4. n. 85. Nam beneficia compertuantibus dati non possunt, quovisque vacent. Ergo prius per resignationem illa beneficia vacent, quam conferantur. Potest ergo resignatio admitti, quia conferantur beneficia resignata. Non tamen admitti potest resignatio, quin simul admittatur conditio collationis illorum beneficiorum compertuantibus faciendae, sed non factae. Neque amplius probat contraria ratio.

Hinc fit longo temporis intervallo post admissam beneficiorum resignationem ex causa permutationis fieri collationem posse: imo saepe prius vni ex permutantibus, & post modum alteri. Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. quest. 28. Adde frequenter Pontificem admittere resignationem ex causa permutationis, & vni ex permutantibus, quia Romae beneficium confert, alteri autem mandatum de conferendo concedit in forma dignum, in quo manifestissime constat admissionem resignationis non esse benefi-

ciorum quae permutantur, collationem, & concedit Gonz. gloss. 11. §. 2. n. 61.

Causa autem, ob quam permutatio fieri potest, vnica est, nempe necessitas, vel utilitas Ecclesiae. Nam cum permutatio beneficiorum iure sit prohibita cap. Minoribus, de prebend. cap. quasilum, de rerum permutat. praestat ne hac prohibito relaxetur nisi iusta, & legitima causa intercedente, quae nulla alia videtur esse, nisi ea quae cadat in Ecclesiae necessitatem, vel utilitatem: sic alijs relatis Flamin. lib. 11. quest. 5. num. 24. Garcia 11. p. c. 4. num. 45. Aduerto tamen vitae inimicitias, aeris intemperiem, aliaque corporalia damna compertuantium ad utilitatem Ecclesiae reduci. Quia illis vitatis melius Deo seruiui possit. sic Azor. 2. p. inf. lib. 7. cap. 30. q. 4. Garcia 11. p. cap. 4. n. 47. Adde utilitatem vnus ex compertuantibus in Ecclesiae utilitatem cedentem praestare sufficientem causam permutationis, dummodo ex parte alterius permutantis damno Ecclesiae permutatio non fit. Quia absolutè illa permutatio in utilitatem Ecclesiae cedat. Garcia 7. n. 49.

Hinc fit si permutatio coram ordinario faciendae est, obligatos esse permutantes allegare causam legitimam permutationis, & ordinarium illam examinare. Alias dispensatio nulla erit, ut pote in lege superioris facta absque causae cognitione. Quod a fortiori procedit flante constitutione Pij V. §. 8. vbi ad hoc vbi ordinarius conceditur admittere posse permutationes, quae canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permutantur, & si secus factum fuerit, irritum esse decernitur. At nulla alia permutationes canonicis sanctionibus sunt permittae, nisi ex quae cedunt in necessitatem, aut utilitatem Ecclesiae. Ergo aliae sunt omnino irritae; & iuones. Garc. dist. 11. p. c. 4. num. 44. Quod adeo verum est, ut etiam superioris testanti adesse causam ad permutationem faciendam fides adhibenda non sit, nisi causa cognitionem praemiserit, sic ex Decio. Alciato, & alijs doct. Garc. loco alleg. a. n. 34.

§. II

Quae beneficia permutari possunt.

- 1 Omnia beneficia permutari possunt.
- 2 Amplia ad beneficia commendata.
- 3 Item beneficia manualia.
- 4 Item beneficia iurispatronatus.
- 5 Item reservata.
- 6 Sed non litigiosa.
- 7 Item beneficia nondum possessa.
- 8 Proceat doctrina, esto beneficium vnus pro pluribus permutet.
- 9 Beneficium vnus permutari non potest, non permutatio cui est vnus.
- 10 Neque permutari potest, dum speratur vnus habitura esse mortem possidentium beneficium.
- 11 Intellegitur de vnione beneficii certi, & determinati.
- 12 Item de beneficio vnus absolute, secus si vnus vnus sub conditione si per cessum, vel decessum, vel resignationem vacaret.
- 13 Supradicta sublimitari debent in resignatione coram Pontifice declarata vnione.
- 14 Quia si nulla facta mentione vnionis tenentur beneficia resignare.
- 15 Beneficia expectata resignare, vel permutare potest coram legitimo superiore.
- 16 Nunquam dari potest permutatio beneficii realis cum sit.

Regula generalis est omnia beneficia permutari posse, quia eorum permutatio utilis, & necessaria est Ecclesiae, coactus ex toto tit. de rerum permutat. & tradunt omnes.

Amplia primo supradictam regulam ad beneficia commendata. Et quidem si in perpetuum commendata sint, seorsum conueniunt permutari posse: quia commendatio perpetua loco tituli succedit: sic alijs relatis docuit Azor. 2. p. inf. mor. al. lib. 7. c. 29. q. 11. Si autem sint ad tempus commendata, dubie quatuordecim est, an permutari possint, eo quod ij commendatarij non habent quid in alterum transferant, cum nec ius, nec titulum in beneficio habeant. Ceterum probabilis est auctoritate eius, qui commendauit permutari posse, quia eius auctoritate transferri poterit ius temporale, quod commendatarius habet. Sic Andr. Gambar. de permutat. benef. 2. par. n. 88. Azor. alijs relatis, q. 17. Garcia de benef. 2. q. n. 12.

Secundo extendit ad beneficia manualia, quae licet perpetua non sint, sed ad nutum superioris amabilia, ex illius tamen auctoritate transferri in alios possunt: Sic alijs relatis Azor. 2. p. 1. c. 29. q. 9. Rebuff. in prax. benef. de permutat. n. 49. Gonz. ad reg. & Cane. lib. gloss. 1. §. 6. n. 26.

Tertio extendit ad beneficia iurispatronatus an possint inquam permutari patrono consentiente? Quod si abique illius consensu permutentur, permutatio tenet, dum non contradicatur illo vero contradicente rescindenda est, nisi facta esset in magna Ecclesiae utilitatem, ut superiori cap. diximus de resignatione in

DE
CLAST.
PAL.
TOR.
III

in fauorem; & latius cum de iure patronatus sermone fecimus: & tradit in præfatione Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 6. & 32. Garcia innumeris referens 11. p. cap. 3. n. 19. Aug. Barbosa alleg. 69. n. 20. & 21. Quapropter volens permutare suum beneficium iurispatriatus, tenetur consensum patroni prius habere, quod si illum non habet, etiam patronum per edictum signato termino, vel intra illum conueniat, vel dilentiat. Quod si pretempore vocatus non comparuerit intra terminum præfixum, nec probauerit legitime impeditum esse, non est amplius audiendus; quamvis quadrimestre transactum non est. Aug. Barbosa supra. num. 21. At si comparuerit signato termino, & contraxerit, permutatio effectum habere non potest. Neque opus est patrono contradictionis legitimam causam probare, quoniam enim à contraria parte non probatur irrationabiliter contradicere, de iuribus à suo iure non potest, sic relatio Conatui, pract. cap. 36. n. 9, tradit Garcia 11. p. de benef. c. 3. n. 21. & 27. Quamuis Staphil. de liter. grat. tit. de modo, & forma imperat. §. de iurispatriatus permutat. num. 3. Zetola in praxi Episcopi. 1. part. verbo iurispatriatus. §. 6. Rebuff. in praxi tit. de rerum permutat. numero 21. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 198. affirmat ex stylo, vltimo communi in permutacionibus beneficiorum non requiri consensum patroni, sed sufficere quod ad consentiendum vocetur; sed admittendum non est; nisi cum probatur permutacionem in magnam Ecclesiæ utilitatem eedere, & patuum nullam contradictionis legitimam causam habere; alias inutilis esset requisiti, si eius consensu necessarius non esset, vt bene Azonius de iho. c. 29. q. 6. & 32.

5. Quarto extende ad beneficia reserua; ratione enim reseruationis impediti non potest permutatio, si fiat ex consensu referentium. Debes tamen reseruationis mentionem facere, aliis nulla erit permutatio, vt ipse non declarata beneficii qualitate, qua si exprimeretur forte non permitteretur permutatio: sic alius relatis, Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. quæst. 10. circa finem.

6. Quinto extendunt aliqui ad beneficia litigiosa, sic inquit Rebuff. in praxi benef. 2. part. tit. de permutat. num. 33. eo quod ex permutacione beneficii litigiosi nullum Ecclesiæ detrimentum pœueniat, dummodo is, in quem est beneficium translatum, potentior non sit. Ceterum hæc extensio admittenda non est; quia durante lite beneficia conferri non possunt. c. 1. & 2. vs. lite pœueniat. in 6. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 5. Flamin. lib. 2. q. 3. à n. 21. Barbosa alleg. 69. n. 19.

7. Sexto extenditur ad beneficia nudum possessa, modo tamen ius in illis habeas; quia iam habes ius, & titulum, quem potes in alterum transferre. Garcia 11. p. c. 4. n. 15. Barbosa alleg. 69. num. 17.

8. Supradicta procedunt, esto vobis beneficium pro pluribus permutares, nisi aliis ea plura habeas esse impeditus; quia vnum beneficium pluribus æqualiter potest: sic alius relatis Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 12. Rebuff. tit. de permutat. n. 40. Nauar. consil. 43. de simonia. n. 3. Garcia 11. part. c. 4. n. 14.

9. Duplex restat difficultas. Prima de beneficiis vnitis. Secunda de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint.

Circa primam difficultatem, si beneficium beneficio vnium sit, clarum est permutari non posse, nisi permutato eo beneficio cui est vnium; quia accessorium naturam sequitur principalis: & quia mediante vnione definit esse beneficium, & sit prædium illius, cui vnitur: sic Gonzalez gloss. §. 5. 7. sub n. 11. 14. 22. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Garcia 11. p. c. 4. n. 24. At si beneficium monasterio, alterive loco pio vnium sit, permutari non poterit vnione non dissoluta. Quare vt locum habeat permutatio, dissoluta vnio debet: quod qua ratione fieri possit, ex his, que dicemus de vnione, constabit.

10. Verum si beneficium vnium sit, neque vnio habeat effectum; eo quod facta sit sine præiudicio possidentium, iuxta Trident. sess. 24. c. 15. ad finem de reseruat. & possidentes adhuc viuunt, omnino dicendum est neque resignari, neque permutari hæc beneficia posse. Nam si in his beneficiis vnitis daretur resignatio, aut permutatio, impediti posset vnionis effectus. Item illa beneficia sunt iam affecta eo ipso quod possident illa reliquerit, non igitur in aliam tertium possidentem transferri possunt, & ita ex communi sententia firmat Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 7. Sanchez. lib. 7. in decal. c. 29. n. 171. Flamin. lib. 2. q. 9. n. 2. Garcia 11. p. c. 4. n. 27. & alij apud ipsos.

11. Hoc tamen intelligendum est de vnione beneficii certi & determinati. Quia hæc determinatio necessaria est, vt locus prius, cui beneficium vnium est, ius ad illud beneficium habeat, illicque sit annexum; sic alius relatis, Garcia num. 37. Secus si indeterminatum beneficium vnium esset, vt fuit vnium in Hispania sancto inquisitionis officio beneficium primo vacaturum in omnibus cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis, non impedit resignacionem, & permutacionem cuiuslibet in particulari, cum nullum in particulari effectum vniumque sit. Gonzalez gloss. 14. n. 12. Hieron. Gab. conf. 199. num. 1. Garcia 11. p. cap. 4. num. 38.

12. Deinde intelligi debet de beneficio certo vnio absolue, scilicet si vniretur sub conditione, quod per cessum, vel decessum,

vel resignacionem vacaret. Nam ex hac vnione non impeditur resignatio in fauorem, seu permutatio. Quia in decreto odioso vacationis sub cessu, vel decessu, cessus prius, & non conditionalis intelligitur. Putes de iur. 3. 4. à n. 1. lib. 1. Gonzal. gloss. 14. n. 8. & sub resignacione resignatio simplex, & non conditionalis, qualis est permutatio. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. à n. 1. lib. 1. Gonzal. n. 9. Garcia 11. p. c. 4. n. 39.

13. Hæc limitari debent casu quo coram Pontifice resignasset, vel permutasset beneficium vnium vnione declarata. Nam si ipse tunc resignacioni, seu permutacioni consentiret, permutare beneficium posses, quia effectus vnionis pro illa vice tenetur suspendi. Neque necessarium est derogare regulæ de tollendo iure quæsitio; quia non videtur per hanc resignacionem, seu permutacionem ius confidabile illi, eo quod possit contingere, quod resignarius obeat prius quam resignans, & sic suspendendo effectum vnionis vnio acceleretur. Sic Putes de iur. 3. 5. 7. Flamin. de resignat. lib. 2. quæst. 9. n. 8. Mandos. in praxi de signatura grat. tit. de renunciat. col. 4. Garcia 11. part. cap. 4. n. 29. Gonzal. glossa 5. 8. 7. à n. 137. Azor. 3. p. lib. 7. cap. 2. quæst. 8.

14. Sed quid si de facto nulla facta mentione vnionis hæc beneficia vnita tenentur permutare, seu resignare? Et quidem si resignatio esset simplex, clarum est vnionem intrare, nec te posse ad beneficium redire. Tum quia facta illa absoluta dimissione subintravit vnio, Flamin. Paris. lib. 2. q. 9. à n. 22. Garcia 11. p. c. 4. n. 34. At si resignatio est in fauorem, seu ex causa permutacionis, communiter doctores distinguunt. Vel sciens vnionem resignasti, vel illam ignorans; si sciens resignasti, affirmant subintrare vnionem, nec tibi esse redditum ad beneficium. Quia ob illam iniquam resignacionem beneficium vacauit. Scire namque debebas, te non posse in alterum beneficium transferre: si ergo hæc scientia non obstante resignasti, tenebit resignatio ea parte, qua te beneficio priuat. Quia hanc priuationem illa resignacione conuincis voluisse. Facta autem illa priuatione, & beneficii dimissione, nihil est quod vnionis effectum impediatur. Verum si ignorans vnionem resignasset, cum tunc non conuincaris beneficium voluisse dimittere, nisi sub ea conditione, quod alteri conferretur, & hæc conditio impleri non possit ob vnionem. Non est cur beneficio priuetis, aut cur vnioni locus detur. Flamin. lib. 2. q. 9. à n. 20. Garcia 11. p. de benef. c. 4. num. 36.

15. Circa secundam difficultatem de beneficiis expectatis, an inquam hæc permutari possint, v. g. electus præsentaturque es ad beneficium, vel habes à Pontifice mandatum de prouidendo in primo beneficio vacaturo, poteris ne cum alio simili iure, vel cum beneficio permutare? Respondeo te posse, si legitima adest superioris autoritas; sicut enim beneficia per reciprocam resignacionem transferuntur, cor non iura ad beneficia transferri similiter poterunt, si legitimus superior consenserit? Quis autem hic sit, statim subiiciemus.

16. Nunquam tamen permutatio contingere potest beneficii realis cum beneficio ficto, v. g. habes beneficium, quod optas in alterum beneficio carentem transferre, & vt facilius hanc translationem perficias, fingis alium beneficium habere, & cum illo beneficio ficto tuum reale permutas, nulla est permutatio. Quia permutatio generatur sumpta est certæ rei ad alteram mutua præstatio. l. 1. ff. de rerum permutat. At beneficium fictum beneficium non est, ergo capax esse non potest permutacionis. Ergo illa translatio resignatio est in fauorem, tamen si facta fuerit sub titulo permutacionis. Azor. 2. p. in ff. moral. lib. 7. c. 29. q. 17. c. 30. q. 16. Lessius lib. 2. c. 35. n. 200. Quat. 1. de 101. lib. 4. de simon. c. 30. n. 19. Neque obstat sic permutanti nullam fieri iniuriam, cum ipse sciens alium beneficio carere cedat beneficio, quod obtinere poterat: ob quam rationem Rebuff. in praxi benef. 3. p. tit. de perm. num. 14. sentit hanc permutacionem fieri posse. Non inquam obstat; quia facta permutacione rei ad rem, potest vnus ex permutantibus rei sibi transferendæ eedere. At si de facto nulla est; que transferatur res, non permutacionem celebrabit, sed donationem. Non igitur permutatio esse potest beneficii realis ad beneficium fictum. Adde superiorem in hac parte non consentire: ipse enim resignacioni ex causa permutacionis consentit, quia sic credit celebrari. Ergo non consentit resignacioni in fauorem, que re ipsa celebratur. Ergo illa resignatio nulla est. Quod à fortiori procedit si coram ordinario fiat, vt constat ex constitut. Pij IV. incipiente, Ad cuius aures: vbi has permutaciones fictas irritas esse declarat.

§. III.

Cuius autoritate beneficia sint permutanda, & qui ea permutare possunt.

1. Propria autoritate non possunt beneficia permutari.
2. Necessario auctoritas superioris expostulatur.
3. Vicarius ex ratione vicariatus non habet hunc potestatem.
4. Si vicario conceditur potestas admittendi resignaciones ex causa permutacionis. Verius est beneficia conferre posse.

- 5 Capitulum sede vacante qualiter possit recipere resignationes beneficiorum ex causa permutationis.
- 6 Beneficiorum reservationum permutationem non potest Episcopus admittere.
- 7 Beneficiis sitis in quibus diocesis ab utroque Episcopo resignatio admittenda est.
- 8 Coram ordinario non potest fieri permutatio beneficij nundum acquisiti, Neque beneficium cum pensione.
- 9 Alia remittuntur.
- 10 Dispensatus ad unum beneficium, verius est non posse cum alio simili permutare.

1 Propria autoritate beneficia permutari non possunt. Quia sic caucit *c. quassum. c. penult. de rerum permur. & tradunt doctores ibi, & in c. 1. eod. tit. in 6. & clem. 1. de rerum permur.* Meritoque hac permutatio est prohibita, ne clerici avaritiae studeant, neve de beneficiis tanquam de rebus profanis disponant, neve Ecclesiae damnum inferant, illi ministris ineptos designando.

Sed an haec permutatio propria autoritate facta labem simoniae contineat, & vacationem beneficij constituat. *tract. de vitio religionis opposita. disp. ut. de simon. punct. 15.* definitur: ibi enim relictum est & labem simoniae continere, & vacationem beneficij mereri.

2 Igitur autoritate superioris permutatio facienda est, sed cuius superioris? ibidem resoluimus, esse qui potestatem habet in illo beneficio instituendi, & destituendi. Quia permutatio est vitium beneficij depositio, & alterius acquisitio. Ergo permutacionem admittens autoritatem habere debet amouendi a compermutantibus beneficia, & potestatem ea conferendi. Vnde si inferior Episcopo hanc potestatem habet vel ex consuetudine, vel ex privilegio, coram illo fieri permutatio poterit. *Azor. lib. 7. c. 29. q. 4. Barb. alii relatis alleg. 64. n. 4.*

3 Vicarius Episcopi ex ratione vicariatus non habet hanc potestatem; quia non habet potestatem beneficia conferendi, indiget ergo speciali mandato ut per *tex. in cap. quassum, de rerum permur.* docent Rebuff. *praxi beneficior. tit. de vicario. n. 104. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 4. Garc. de benef. 1. p. c. 4. n. 74. Barb. all. g. 34. n. 66.*

4 Sed an si vicario concedatur potestas admittendi resignationes ex causa permutationis possit beneficia compermutantibus conferri? Negat Rebuff. *supra.* & Barbosa *n. 68.* eo quod resignatio beneficij quid distinctum est a beneficij collatione. Contrarium verius existimo: nam licet sint distincta, sunt tamen omnino connexa: cum enim beneficium resignas ex causa permutationis, ea conditione resignas, vt compermutanti concedatur: superior igitur admittens hanc resignationem eo ipso admittit conditionem: quo modo ergo illam admittere potest, si potestatem non habet ea beneficia conferendi, vel saltem obligandi collatorem, vt conferat?

5 Capitulum sede vacante potest recipere resignationes beneficiorum ex causa permutationis, si eorum collatio ad ipsum pertinet: tradunt cum. *Glossa in clem. 1. de rerum permur.* Doctores communiter. At si solius Episcopi electio, seu praesentatio beneficiorum sit, nequaquam capitulum poterit resignationes ex causa permutationis admittere. Quia non potest admittere, nisi admittendo conditionem, vt compermutanti conferatur, quod sibi datum non est: sic pluribus relatis Garcia *11. p. de benef. 4. n. 75.* Verum si Episcopus horum beneficiorum resignationes admisisset, & antequam ea compermutantibus conferret, e vita decederet, posset capitulum sede vacante ea compermutantibus dare, quia admissa resignatione beneficiorum collatio necessaria est. *c. de rerum permur. in 6. & clem. 1. eod. tit. & capitulum Episcopo succedit in his quae sunt necessitatis, & obligationis. Garc. supra. n. 81.*

6 Dixi permutacionem faciendam esse coram illo Superiore, qui potestatem habet in illo beneficio instituendi & destituendi. Vnde cum in beneficiis reservatis non habeat Episcopus hanc potestatem, non enim potest ea compermutantibus conferre, nequaquam hanc resignationem ex causa permutationis poterit admittere: sic aliis relatis Garcia *11. p. de benef. c. 4. n. 82. Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 10. & 16. Tusc. concl. 30. Mantica de tacitis & ambiguis convent. 1. 5. tit. 9. a. n. 11.*

7 Eadem ratione si beneficia sita essent in diversis diocesis, non posset resignatio ex causa permutationis fieri coram vno tantum Episcopo, sed necessario uterque Episcopus, ad quos illorum beneficiorum collatio pertinet, interuenire debent. *Azor. 2. p. lib. 7. c. 29. q. 8. Aug. Barb. all. g. 69. n. 20.*

8 Ex eodem fundamento conuincitur non posse coram Episcopo, seu ordinario fieri permutacionem beneficij nondam acquisiti. Quia ordinariis datum non est ius ad beneficium ex vno in alium transferre. Sic ex communi sententia docet Flaminio *lib. 2. de resig. q. 21. & 23. Azor. lib. 7. c. 29. Garcia 11. p. c. 4. n. 17.* quamuis Lesho *lib. 2. c. 34. n. 129.* contrarium non videatur improbabile. Item neque potest beneficium cum pensione coram ordinario permutari, neque pensiones inter se tamen potestatem haberent compermutantes illas in alios transferendi. Quia ordinariis sola beneficiorum permutatio concessa est, non autem pensionum, quae pro-

prie beneficia non sunt. *Azor. 1. p. l. 8. c. 12. q. 8. Vgol. de officio Episcopi. c. 50. §. 10. n. 4. Garc. 11. p. c. 4. n. 18.*

9 Sed an coram ordinario possit fieri permutatio beneficiorum compensata fructuum inaequalitate, solutione pensionis, vel pecunia, late examinamus *dicta disp. de Simon. punct. 16.*

Quoad eos qui permutare beneficia possunt: vide dicta Superiori punct. §. 3. & 4.

10 Solum est aliquis difficultas, an dispensatus ad unum beneficium possit cum alio simili permutare? Videtur posse: sic aliis relatis Francus in *c. non potest. §. illud. n. 6. & 7. de praebenda. lib. 6. And. Gambat. in c. de rerum permur. lib. 6. n. 79.* Ratio esse potest. Quia permutans moraliter loquendo dici non potest de nouo beneficium accipere, sed beneficium beneficio succedere: neque de causa prohibitis acquirere non prohibetur permutare, vt pluribus exorant Tiraq. *de viroque retractu §. 31. gloss. 2. m. 1. Mol. de Hispan. primogen. lib. 4. c. 5. a. n. 47.*

Nihilominus contrarium est dicendum, non solum ex stylo curiae, vt placuit Rotae *de c. 1. de filijs presbyter. in nouis crescent. de c. 1. num. 6. & 7. de reb. Eccles. non alien. Gonz. gloss. 14. n. 16.* Sed etiam de rigore iuris. Nam dispensatio est odiosa, neque trahenda ad alia praeter concessa, vt colligitur ex *dicto cap. non potest. de praebenda in 6. & cap. ordinarij. de officio ordinarij. in 6. clem. si plures. de praebendis; & tradit Azor. 2. p. lib. 7. cap. 29. q. 14.* Cum ergo ad habendum beneficium quod dimittis dispensatus sis, non poteris loco illius aliud ex vi dispensationis subrogare.

§. IV.

De conditionibus in permutatione seruandis.

- 1 Seruanda sunt conditiones pro resignatione apposita.
- 2 Mentionem obtentorum faciendam non esse de rigore iuris, sed de stylo tenet aliqui.
- 3 Verius est utroque titulo sciendam esse.

1 Clarum est seruandas esse conditiones pro resignationibus requisitas; quia permutatio est propria beneficij resignatio. Solum de illa conditione, quae in resignationibus coram Pontifice expostulatur, nempe quod fiat mentio obtentorum beneficiorum, est difficultas, an in permutatione acquiratur.

2 Fred. Gen. *tract. de permur. q. 18.* quem refert, & sequitur *Azor. 2. p. lib. c. 29. q. 27.* existimat de iure mentionem faciendam non esse, bene tamen de stylo curiae. Prioris patris ratio est: quia canones, & iura decernunt mentionem obtentorum faciendam esse in imperatione beneficiorum, & illorum dispensatione. Quia est res odiosa, & ambitiosa. At permutatio non est propria beneficij acquisitio, cum non addatur beneficium beneficio, sed est noui beneficij in locum prioris subrogatio. Ergo non est in hac permutatione mentio obtentorum facienda. Deinde in permutatione collatio non est gratuita, sed obligatoria. At solum in collatione gratuita est mentio obtentorum facienda. Ergo non in permutatione. Et consummari potest, quia ea de causa cum es electus, aut praesentatus ad beneficium a Pontifice conferendum, non tenet mentionem facere de obtentis; quia collatio est tibi debita. *Res. ta. de c. 300. par. 1. diuers. Garc. statim referendus.* Cum ergo in permutatione hoc debuit inueniatur, nullatenus mentio obtentorum erit necessario facienda. Secundam partem de stylo curiae testantur plures Doctores. *Bell. tract. de permur. 3. p. q. 2. num. 120. Rebuff. praxi. tit. de permur. n. 34. & 35. Garcia 11. p. de benef. 4. a. n. 89.*

3 Nihilominus verius credo, non solum ex stylo curiae, sed etiam de rigore iuris hanc mentionem faciendam esse: sic Garcia *11. p. de benef. c. 4. n. 89.* Quia verè & proprie in permutatione beneficium imperatur; tamen ex titulo permutationis, & quia forte qui dignus, & idoneus est ad unum beneficium, non est ad aliud, vel ad plura, si cum pluribus permutatur. Neque absoluit collatio beneficij debita est compermutantibus, nisi supposita resignationis admissione, quam conferens non tenetur semper admittere. Secus vero est in institutione ob praesentationem: quia institutio absolute est debita, eo quod instituentis consensus ad praesentationem non requiratur.

§. V.

Qualiter vacent beneficia permutata.

- 1 Vacant eo ipso, quo Superior dispositionem admittit.
- 2 Proponitur questio grauis.
- 3 Sub distinctione respondetur.
- 5 Ex vacatione per resignationem ex causa permutantium inueniatur optio, & expectantia.

1 Eo ipso quo apud Superiorem beneficium deponis, Superiorque depositionem admittit, tamen si compermutanti beneficium

DE
PASTORALIS
TOR
II

beneficium collatum sit vacare, beneficium censetur. Nam beneficium nemini conferri potest, quin prius vacet, sed non potest prius vacare, quam conferatur, nisi vacet per resignationem admissam. Ergo vacat per hanc resignationem: & colligitur ex clementi. 1. de rerum permutat. c. licet eodem tit. in 6.

1 Ex hac doctrina ferè ab omnibus approbata inferitur decisio illius questionis: an facta à compertutantiis resignatione suorum beneficiorum, & à superiore admissa, si permutatio non habet effectum, possunt compertutantes ad sua beneficia redire; Item an debeat redire sine noua collatione; præmissis variis, sententiis quas tradidit Az. 2. p. lib. 7. cap. 29. q. 21. Garc. 11. p. de benef. c. 4. à n. 5.

3 Distinguedi sunt plures casus, in quibus contingere potest permutacionem non habere effectum si enim culpa sua permutatio non habet effectum; quia cat. bas beneficio permutando, vel illius legitimo titulo, ob quã causam beneficium ab alio compertutante cuiusdam estis non poteris beneficium tibi de nouo collatum retinere; sed debes dimittere, & compertutans, qui consensit non est tuæ culpæ, poterit propria autoritate ad proprium beneficium reuerti, quia nulla fuit eius dimissio; co quod fuerit facta sub conditione: quod tu beneficium firmum illi conferendum dimitteres, quod cum non feceris, dimissio non tenet. Azor. dicto. cap. 29. quæst. 21. Lessius lib. 2. cap. 34. num. 195 Thom. Sanch. lib. 2. cap. 26. num. 9. & ex parte consentit. Garc. dicto c. 4. num. 6. Si autem tua culpa permutatio effectum non habuerit: quod incapax fueris beneficii recipiendi, nequaquam redire poteris ad beneficium dimissum; quia conditio, sub qua beneficium dimissum, executioni mandata est: hæc enim conditio nulla alia fuit, nisi quod alius suum tibi beneficium dimitteret, quod fecit. Tibi ergo imputandum est, quod non obtinueris beneficium ab alio dimissum, Ergo obtinam culpam alius piuidandus non est iure quod habet, vt sibi tuum beneficium conferatur, maxime si de facto collatum est. Non ergo poteris ad beneficium dimissum redire.

Quod si absque tua culpa non habuit permutatio effectum in alio compertutante, eo quod compertutans antequam tuum beneficium illi collatum esset mortuus esset, vel fuit factus incapax collationis, tu non poteris ad beneficium dimissum redire, quia ex parte tua perfecta fuit permutatio, & per accidens est quod non fuerit tuum beneficium alteri compertutanti collatum, cum per te ipsum non steterit. Gonz. gloss. 15. §. 2. à num. 40. Quod si beneficium compertutantis recepti antequam tuum dimitteres, & tempore, quo dimittere debebas compertutans decessit, vel incapax est recipiendi, poteris vtique beneficium retinere, & tuum, & compertutantis, nisi essent incompatibilia, sic Lessius dicto c. 34. n. 197. Az. 2. p. l. 7. c. 29. Garc. 11. p. c. 4. num. 10.

4 Secundo inferitur ex vacatione per resignationem in fauorem, seu permutacionem impediri optionem & expectatiuam, Quia vacant ad effectum, vt designatis conferantur; & tradit Azor. 2. p. l. 7. cap. 30. quæst. 7. Garc. pluribus relatis, 11. p. de benef. cap. 4. num. 4. Gonz. gloss. 34. num. 35. & 36. Flamin. lib. 2. q. 20 per totam.

§. VI.

De vacatione beneficii contingente ob affectionem alterius.

- 1 Qualiter beneficia iuxta diuersa tempora incompatibilia fuerint.
- 2 Si obtineatur beneficium simplex cum alio incompatible, tenent plures non vacare ipso iure.
- 3 Verius est oppositum.
- 4 Vt quæque beneficium priuatis, si vtique vt retinere presumis.
- 5 Beneficia incompatibilia per se, si sub eodem titulo uniformia sint, vacant ipso iure.
- 6 Si in eadem Ecclesia difformia sint, vel in diuersis uniformia sub distinctione respondentur.
- 7 Apponuntur duas limitationes.
- 8 Si sufficiens sit ad tuam sustentationem vnum ex illis, non potest aliud nisi ex Pontificis dispensatione, obtinere.
- 9 Sed quid si habenti beneficium sufficiens aliud concedatur. Affirmat Garc. valere collationem ab ordinario factam, si casus à delegato.
- 10 Idem in vtroque dicendum est.
- 11 An obtento secundo beneficio sufficiens vacet primum ipso iure. Negant aliqui.
- 12 Sub distinctione fit satis questioni.
- 13 Obtento beneficio insufficienti, si secundum sufficiens obtineas non vacat primum, tamen contrarium Garcia sentiat.
- 14 Quod dicatur beneficium sufficiens.
- 15 Preponitur quadam obiectio, Et fit illi satis.
- 16 Beneficia litigiosa vacant obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilia.
- 17 Quid de quodam speciali casu.
- 18 Habens duo beneficia incompatibilia ex dispensatione, si tertium litigiosum obtineat nulla est collatio.

- 19 Beneficia acquirenda, seu ius ad beneficium vacat obtentione pacifica secundi beneficii incompatibilia.
- 20 Qualiter secundum beneficium obtinendum est, vt vacationem inducat prius obtenti.
- 21 Quando censetur pacifice beneficium obtinere.
- 22 Debet esse obtentio fructifera beneficii.
- 23 Duplex limitatio apponitur. Sed vnam admittimus, aliam reiicimus.
- 24 Si secundum beneficium de facto, & non de iure obtineas, vacat primum.
- 25 Quando ob obtentionem secundi beneficii impediatur resignare primum.
- 26 Pontifex in pluralitate beneficiorum incompatibilium dispensare potest.
- 27 An censetur dispensare, eo quod beneficium concedat consensu aliorum, que obtinet.
- 28 Quid dicendum de aliis Pontifice inferioribus.

Pendet huius questionis intellectus ex eo quod intelligas qualiter beneficia incompatibilia sint. Nam pro diuersitate temporum diuersimodè incompatibilia fuerunt. Antè concilium Lateranense sub Alexand. tertio duze dignitates, vel duo beneficia curata, vel aliàs residentiam expostulantia ita erant incompatibilia, vt vno obtento alterum non vacaret ipso iure sed obtinens obligatus erat vnum ex illis dimittere, quod ipse maluerit cap. referente cap. præterea de præbendis. Deinde in iplomet concilio Lateranen. sub Alexand. IV. in cap. quia nonnulli de clericis non residend. non concedebatur obtinendi electio, sed obtento secundo beneficio si primum non dimitteret, secundo priuandus esset: paulo post Innocent. 111. in eodem concilio relatus in cap. de multa de præbendis, statuit obtinentes supradictas dignitates, officia personatus, aut alia quæuis beneficia curata: primum vacare ipso iure per adeptionem secundi est vtique vtinere quis contenderit, secundo per sententiam priuaretur, & addit, vt nullus in eadem Ecclesia plures dignitates, aut personatus habere præsumat etiam si curam non habeant animarum: consentit. capit. literas. de concess. præbendis. & cap. consuetudinem. De consuetud. in 6. ibi Nulli liceat de casero, nisi vnicum personatum, vel dignitatem aut præposituram, siue administrationem, vel officium perpetuum quocunque nomine censetur cum præbenda in simul absque dispensatione dicta sedis in eadem Ecclesia obtinere, vel iam obtenta obtinere. Quod si à quoquam secus præsumptum fuerit, irritum sit omnino, idem ferè habetur in clement. fin. de præbendis. & dignit. vbi in eadem Ecclesia retinere quis duas præbendas non potest, tamen si vna illarum sit dignitatis accessoria. Post hæc Ioann. XXII. in extrauag. execrabilis, de præbendis. §. que tamen. & §. qui vero, decreuit vt obtinens secundam dignitatem, personatum, officium, vel beneficium curatum vacaret primum ipso iure, & si vtique vtinere præsumpserit, secundum similiter vacaret, & remaneret inhabilis ad ordines, & ad omnia alia beneficia acquirenda. Tandem successit Trident. concilium quod sess. 7. cap. 4. de reformat. in hac verba pronunciat. Quicunque de casero plura beneficia curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica, siue per viam unionis ad vitam seu commenda perpetua, aut alio quocunque nomine, & titulo contra formam sacrorum canonum & præsertim constitutionem Innocent. III. qua incipit de multa recipere ac simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsi iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure, etiã præsentis canonis vigore priuatus existat, c. 17. sess. 24. de reformat. inquit idem concilium in posterum vnam tantum beneficium Ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem si ad vitam eius cui conferretur honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo vtique personalem residentiam non requirat eidem conferri. Hæcque non modo ad cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia tam secularia, quam regularia quæcumque etiam commendata pertineant cuiuscumque tituli aut qualitatis existant.

Vt ergo supradictæ constitutiones, & incompatibilitas beneficiorum clarius eluceant plures difficultates veniunt examinanda.

2 Prima est, an beneficia simplicia residentiam expostulantia ita sint incompatibilia, vt secundo obtento primum vacet ipso iure. Et idem est de canonicatu cum curato, aut per obtentionem pacificam vnius primum ipso iure vacet. Et quidem ex constitutionibus ante Trident. editis clarè constat ipso iure non vacare. Nam c. referente & præterea. De præbendis hæc beneficia incompatibilia obtinenti dabatur optio. vt quod maluerit eligeret in c. quia nonnulli delegabatur electio, & secundum mirrabat non ipso iure, sed per sententiam in c. de multa; & extrauag. execrabilis, non de his beneficiis incompatilibus sed de dignitatibus, personatibus officis, beneficiis curam animarum habentibus, est fermo. Ergo beneficia simplicia incompatibilia obtinentes ipso iure non vacabant ante concil. Trident. Quod autem ex Trident. decreto, sess. 7. c. 4. de reformat. vacent, non leuem difficultatem intulit Nauarr. lib. 3. cons. tit. de præbendis. cons. 34. in priori edit. eo quod à iure antiquo recedendum